

TÁMOP-4.1.1.F-14/1/KONV-2015-0006

Egység, alprojekt/alprogram neve

Rendezvény cím, dátum

AZ ÁLLATVÉDELEM ÖSSZEFÜGGÉSE A TÁRSADALOM-ÉS A TERMÉSZETTUDOMÁNYOKKAL

**Mikó Józsefné Jónás
Edit**

SZÉCHENYI **2020**

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK

- Filozófia (összefüggéseket kutat)
- Jogtudomány
- Történelemtudomány

HÁROM FŐ ÁG

- Tudományelmélet
- Lételemélet
- Értékelmélet
 - széptan (esztétika)
 - erkölcsstan (etika)

ERKÖLCSTAN (ETIKA)

Az ember állattal kapcsolatos magatartása a társadalmi közfelfogás által kialakított íratlan szabályok (erkölcs) alapján lehet

- Elfogadható: jó, erkölcsös (etikus, morális)
- Elfogadhatatlan: rossz, erkölcstelen (immorális)

Az etikához hasonló hangzású az illem (etiquette), amely viselkedési szertartást jelent

Illemszabályt tartanak be pl. a vadászok, amikor kalapjukat levéve tisztelegnek az elejtett vadak előtt

AZ ÁLLATVÉDELEM ERKÖLCSI KÖTELESSÉGI!

AZ EMBER AZ ÁLLATOK CSELEKVÉSEIT KORLÁTOZZA

Minél nagyobb mértékben módosítja az ember a fajok, fajták és fajtavonalak életfeltételeit, annál nagyobb mértékben köteles gondoskodni róluk!

AZ ÁLLATOK JOGAI

- Jogtudományi nézőpontból helytelen kifejezés:
 - Állatok nem jogalanyok, cselekedeteikért nem felelősek.
 - A középkorban a „bűnös” állatot bíróság elítélte - ki is végezhatték
- Jogi kötelezettség terheli az embert:
 - Az emberiség (fajokon túl terjedő) igénye nem szorulhat a hasznosítás igénye mögé!
 - Az emberiség elismeri az élőlények veleszületett igényét a szabadságra és korlátozottság esetén az emberi gondoskodásra.

AZ ÁLLATOK ÉRDEKEINEK A GAZDASÁGI ÉRDEKEKKEL SZEMBEN ÁLLÓ ÉRVÉNYESÍTÉSE

Kísérleti nyulak
szemébe dörzsölt
kozmetikum fájdalmas
szemgyulladást
okozhat

A fájdalom elkerülése az
állatnak olyan érdeke, amely
mellett eltörpül az embernek
az az érdeke, hogy a kísérlet
segítségével egy új
samponra tegyen szert

Más szóval: az állat nagy szenvedése azzal
a csekély emberi bosszankodással áll
szemben, amelyet az új sampon
elmaradása okozhat.

ÉRDEKÜTKÖZÉS

- VAGY az ember VAGY az állat érdekeit kell bizonyos mértékben korlátozni
- A korlátozás társadalmi közmegegyezéssel történő eldöntése után a követendő erkölcsi szabály az egyes népek
 - földrajzi elhelyezkedése és
 - történelmi korok szerint változik

Kényszeretetés

libatömés

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEN BELÜL NEM EGYSÉGES A KÉNYSZERETETÉS MEGÍTÉLÉSE

- Németországban a kényszeretetés tilos, de lehet kapni tömessel előállított francia libamájat
- Magyarország gazdasági érdekei megkívánhatják hogy a libatömést jogszabállyal ne tiltsák meg.
 - A vevő viszont kikötheti, hogy ilyen gyakorlatot folytató országból nem importál libamájat.
- Amíg gazdasági kényszerből nem szorul hazánk a libatömés megtiltására, addig annak az állatot legjobban kímélő változatát kell állatvédelmi okokból megvalósítani.

ÁLLATOK SZABADSÁGA (FREEDOM)

- A szabadság erkölcsi fogalom, amely az ember önálló alkotói tevékenysége kifejtésének lehetőségét fejezi ki
- Az állatoknak éhségtől, szomjúságtól, fájdalomtól, sérüléstől, betegségtől és félelemtől való "szabadsága", helyett célszerűbb a felsorolt károktól való mentességről, illetve a viselkedésminták érvényesülésének lehetőségéről beszélni

- Viselkedéstani megfigyelésekből lehet következtetni az állat jó közérzetére (komfort érzésére) vagy éppen annak ellenkezőjére
- Lélektani alapfogalmak ismeretére azért van szükség, mert ilyeneket az állatok közérzetének és sok viselkedési jelenségnek megjelölésére is használnak
- Élettani vizsgálatok (biokémiai és biofizikai méréseket, mint a szívverés és a légzésszám, a bőrhőmérséklet stb)

ÁLLATTENYÉSZTÉSTAN-ÁLLATTARTÁSTAN

- Genetikai és műszaki adottságok
- Közgazdaság
- Munkaszervezés,
- Állat-egészségügy
- Élelmiszer-minőség
- Biotermelés
- Állatkímélő tartásmódok

ÁLLATORVOS-TUDOMÁNYOK

- Állathigiénia áll legközelebb az állatvédelemhez
- Az állatbetegségek és az egészségártalmak megelőzésére, vagyis az egészség megőrzésére irányul.
- Az állatvédelem célja a jó közérzet ("jóllét") elérése is.
- Az állatvédelem az állathigiéniát is magában foglalja, mert betegség vagy egészségártalom esetén nem alakulhat ki az állat jó közérzete.

- A lélekegészségtan (mentálhigiénia),
- A klinikai egészséglélektan
- Elmekórtan (pszichiátria),
- Időskorúak kórtana (gerontologia)
- Egészség helyreállítása (rehabilitáció)

- Az állatok az emberi környezet részét képezik
- Környezetszennyező, fertőző vagy romboló forrássá is válhatnak
- Környezetkímélő állattartás, más néven a fenntartható állattenyésztés

Az ember által átélt társas lelki élmények nemcsak az emberek egymás közti kapcsolataiban, hanem az ember és az állat viszonylatában is lezajlanak

Megismerési folyamatok

- A külső környezetből kapott ingerekre látási, hallási, szag, íz, tapintási érzet
- A test belső környezetének változásaira az éhség, a szomjúság vagy éppen a jóllakottság érzete alakul ki
- Az állatok képesek tanulni, (passzív, aktív és belátásos tanulás)

ÉRZELEM

Érzelem : kellemes, semleges, vagy kellemetlen tudatállapot

Az állat olyan cselekvésekre (pl táplálkozási, szaporodási vagy társas tevékenységre) törekszik, amelyekhez hasonlók az emberben kellemes érzelmeket keltenek,

A **kellemetlen** érzelmekkel járó cselekvéseket az állatok is kerülnek.

A legenyhébb érzelmek a **hangulati** vagy **kedélyállapotok**

A heves érzelem **az indulat**

Tartós érzelem a **szenvedély**

- Ember: a cselekvés eldöntését jelenti, a gondolkodási és az érzelmi indítékok mérlegelése után
- Állat: a cselekvés öröklött és szerzett indítékai az etológia nyelvén jól leírhatók, AKARATRÓL nem indokolt szólni.

SZEMÉLYISÉG- TERMÉSZET

Az ember **személyiségének** megfelelő fogalom
az állat **természete**

Összetevői:

Egyéniség: összes
tudatos folyamat
egyénre jellemző
együttese

Egyediség: az éber állapotban
elkövetett cselekvések
egyedre jellemző együttese

ÉNTUDAT

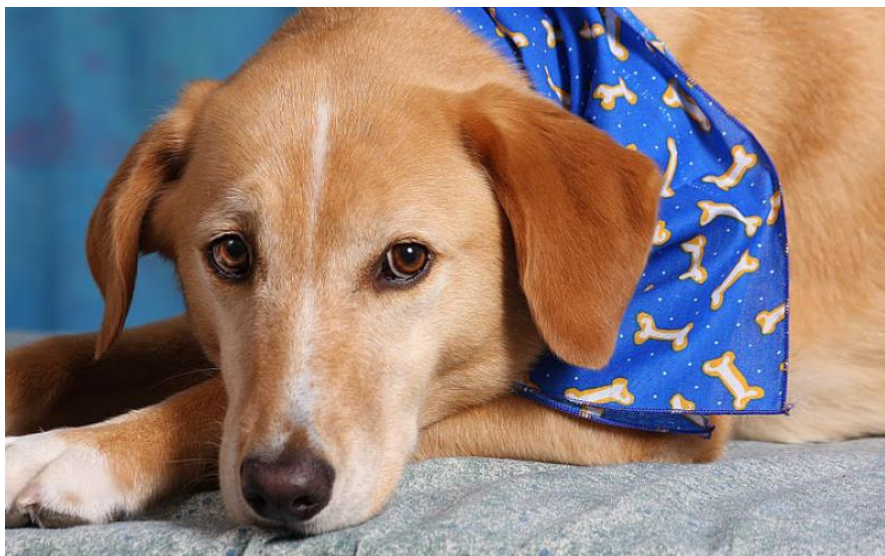
Emberben kb. három éves korban alakul ki, addig a gyermek harmadik személyben úgy beszél magáról, mint társai egyikéről

Állat én tudatára csak a tükörképe és árnyéka észlelésekor tanúsított viselkedéséből lehet következtetni (idegen állatot keres a tükör mögött , a majom megérinti a tükörképet)

AZ ÉLETTAN, A VISELKEDÉSTAN ÉS A LÉLEKTAN ÖSSZEFÜGGÉSE

Az élettani válaszok elősegítik a viselkedésformák értelmezését, ezért a viselkedéstani és emberlélektani vizsgálatokban is vizsgálják ezeket

ANTROPOMORFIZMUS

Az állat emberiesítése (antropomorfizálás), az embernek állathoz való bensőséges kötődése

Az állatvédelem tananyagát az alsó- és a középfokú *oktatásban* a környezetvédelmi ismeretekkel együtt célszerű ismertetni

Az oktatás soha nem választható el *a neveléstől*

Az ismeretek átadása érzelmi hatás felkeltése nélkül nem eredményez a tanuló, ill, a hallgató későbbi élete folyamán szükséges akarat cselekvést

Osztrák adatok szerint a felnőttkori erőszakos bűncselekmények elkövetőinek mintegy 80 %-a állatkínzó volt.

- Az erkölcsi értékek megtartására - család
- A nevelésből hiányzó *családi* aktivitást csak részben képesek átvállalni az
 - iskolák,
 - hírközlő szervek,
 - egyházak,
 - a kulturális és a sportegyesületek,
 - katonai szolgálat,
 - előadó művészet
- Manapság talán a tömegekhez eljutó TV-nek és rádiónak van ebben a legnagyobb felelőssége

SILÁNY MŰSOROK

1-6 ÉVES KOR

- Olyan állat legyen a gyermek közelében, amelynek egészségi állapota ismert, tehát amelytől a gyermek fertőző vagy parazitás betegséget nem kaphat el és nem sérül meg
 - díszhal, díszmadár, házinyúl, kutya és a macska
- *Nem szabad időlegesen hozni állatot, pl. húsvétkor kisnyulat*

6-10 ÉVES KORBAN

- Kifejeződik az együttérzés a bajbajutottak iránt
- A gyermek mentes a haszonleséstől
- Vágyódik az erőszaktól és a veszélyektől mentes környezetre, a biztonságra

Képes megérteni:

- Az állat *nem játékszer*, amit el lehet dobni
- Csak olyan állatot érdemes beszerezni, amelyik elviseli a mi éghajlatunkat és egyéb körülményeinket
- *Kötelesek vagyunk az állatról gondoskodni*

- Társalgásra alapozott előadások
- Olyan témákat felvetése melyekhez gyakorlati tapasztalataik alapján is hozzá tudnak szólni a gyerekek
- Miért fontos, hogy ne haljanak ki állatok, és növények?
- Mi is az a természetvédelem?
- Kik az állatvédők?
- A manapság legnépszerűbb házi-kedvencek ideális tartása

18 ÉV FELETT

A hazai oktatásban feltétlenül szerepeltetni kell a magyar állatvédelmi törvény bevezető részében kifejtett erkölcsi alapelveket, a törvény hármas célját, a jó gazda gondosságának fogalmát és az állattartó kötelelességeit

A tananyag tartalmazza

- az állati élet indokolatlan kioltásának gyakorlati eseteit,
- a fájdalom, a szenvedés és egyéb károk felismerésére és leküzdésére vonatkozó ismereteket,
- az állatok biológiai igényeit, a kielégítésük ellenőrzésének módszereit, vagyis az állathigiéniai tennivalókat

TERMÉSZETVÉDELEM GONDOLATÁNAK BEVEZETÉSE AZ OKTATÁSBA

Május harmadik vasárnapja – A MADARAK ÉS FÁK NAPJA

1902. május 19-én, Párizsban egyezményt kötöttek az európai államok a mezőgazdaságban hasznos madarak védelme érdekében.

1902-ben Chernel István ornitológus szervezte meg Magyarországon először a madarak és fák napját, amelyet az 1906. évi I. törvénycikk szabályozott.

Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendeletben írta elő: évente egy napot a népiskolákban a tanító arra szenteljen, hogy a tanulókkal a hasznos madaraknak és azok védelmének jelentőségét megismertesse.

Megünneplésének időpontja változó.

Kakasy Éva: A madarak és fák napja

AZ ÁLLATOK VILÁGNAPJA október 4.

ABA-NOVÁK Vilmos

Ez a nap Assisi Szent Ferencnek, az állatok védőszentjének halála napja.

Kakasy Éva:
Az állatok világnapja

Szt. Ferenc a madaraknak prédikál

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE